

**Lausunto aluehallitukselle yleisten palveluiden toimialajohtajan hallintopäätöksistä koskien
natiiviröntgenkuvauslaitteen siirtoa KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin**

Lausuntopyyntö

Aluehallitus on kokouksessaan 13.1.2025 §:ssä 15 päättänyt käyttää otto-oikeutta seuraaviin yleisten palveluiden toimialajohtajan hallintopäätöksiin, jotka viranhaltija on tehnyt 23.12.2024 §:ssä 67 ja 68:

Kuopion pääterveysaseman natiiviröntgenkuvauslaitteen siirto KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin, Kuvantamiskeskus, Kliinisen radiologian yksikkö 141310, § 67.

Pielaveden natiiviröntgenkuvauslaitteen siirtoa KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin, Kuvantamiskeskus, Kliinisen radiologian yksikkö 141310, § 68.

Aluehallitus päätti 13.1.2025 yksimielisesti, että se pyytää lausunnon yleisten palveluiden lautakunnalta kyseisistä asioista aluehallituksen käsittelyä varten.

Kuopion pääterveysaseman natiiviröntgenkuvauslaitteen siirto KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin, Kuvantamiskeskus, Kliinisen radiologian yksikkö 141310, § 67.

Yleisten palveluiden toimialajohtajan hallintopäätöksen selostusosassa todetaan mm. seuraavaa:

Yleisten palveluiden lautakunta on hyväksynyt 7.9.2023 erityispalvelujen lähipalveluina tuotettavan palvelukokonaisuuden radiologisen kuvantamisen osalta 1.10.2023 alkaen valmistelijoiden aikaisemman 27.4.2023 § 50 esityksen mukaisesti.

Päätöksen mukaisesti Kuopion pääterveysaseman röntgenin toiminta loppuu vuoden 2025 loppuun mennessä.

Aluehallitus on otto-oikeuttaan käyttäen vahvistanut yleisten palveluiden lautakunnan 7.9.2023 § 96 "Lähipalveluina tuotettavat erityispalveluiden palvelukokonaisuuden radiologisen kuvantamisen osalta" ja vahvistanut lautakunnan päätöksen.

Päätökseen perustuen Kuopion pääterveysaseman radiologinen kuvaustoiminta siirretään muihin hyvinvointialueen radiologisiin yksiköihin, pääasiassa KYS Puijon sairaalan röntgeniin. Tarpeettomaksi jäänyt, vuonna 2019 asennettu natiiviröntgenkuvauslaite (Siemens Ysio Max, yksilönumero Effector 420983, hankintahinta 239 000,00 €) siirretään KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin jäljellä olevan, merkittävän elinkaariajan vuoksi.

Siirtoajankohta täsmäytetään Uusi Sydän hankkeen valmisteluajatauluun ja Päivystyksen R4 valmisteluun.

Toimialajohtajan hallintopäätös:

Päätän, että Kuopion pääterveysaseman natiiviröntgenkuvauslaite siirretään KYS Puijon sairaalan radiologian tiloihin 10/2025–4/2026 välillä.

Pielaveden natiiviröntgenkuvauslaitteen siirtoa KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin, Kuvantamiskeskus, Kliinisen radiologian yksikkö 141310, § 68.

Yleisten palveluiden toimialajohtajan hallintopäätöksen selostusosassa todetaan mm. seuraavaa:

Yleisten palveluiden lautakunta on hyväksynyt 7.9.2023 erityispalvelujen lähipalveluina tuotettavan palvelukokonaisuuden radiologisen kuvantamisen osalta 1.10.2023 alkaen valmistelijoiden aikaisemman 27.4.2023 § 50 esityksen mukaisesti. Päätöksen mukaisesti, mikäli vuodeosastotoiminta tai perusterveydenhuollon yksikkö yllä mainittujen kuntien alueella lakkaa, kuvantamistoiminnot tullaan järjestämään muissa lähipisteissä tai sairaaloissa.

Aluehallitus on otto-oikeuttaan käyttäen vahvistanut yleisten palveluiden lautakunnan 7.9.2023 § 96 ”Lähipalveluina tuotettavat erityispalveluiden palvelukokonaisuuden radiologisen kuvantamisen osalta” ja vahvistanut lautakunnan päätöksen.

Pielaveden vuodeosastotoiminta on lakannut. Päätökseen perustuen Pielaveden röntgenkuvaustoiminta siirretään muihin hyvinvointialueen radiologisiin yksiköihin. Tarpeettomaksi jäänyt, vuonna 2020 asennettu natiiviröntgenkuvauslaite (Siemens Ysio Max, yksilönumero Effector 419222, hankintahinta 185 000,00 €) siirretään KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin jäljellä olevan, merkittävän elinkaariajan vuoksi.

Siirron seurauksena voidaan jättää hankkimatta kilpailutetulta sopimukselta (Sansian kilpailutus 463611_1) Samsung AccE GC85-natiivikuvauslaitteisto, 230 000,00 € + mahdollisesti tarvittavat optiot (+10 000,00 – 20 000,00 €).

Toimialajohtajan hallintopäätös:

Päätän, että Pielaveden natiiviröntgenkuvauslaite siirretään Pielaveden röntgenistä KYS Puijon sairaalaan radiologian tiloihin marraskuussa 2025.

Päätökset

Aluehallituksen päätös 2.10.2023 § 309:

Aluehallitus käytti otto-oikeutta yleisten palveluiden lautakunnan 7.9.2023 §:n 96, koskien lähipalveluina tuotettavia erityispalvelujen palvelukokonaisuuksia radiologisen kuvantamisen osalta. Aluehallitus päätti äänin 7-6 seuraavaa:

”Aluehallitus päättää hyväksyä erityispalvelujen lähipalveluina tuotettavan palvelukokonaisuuden radiologisen kuvantamisen osalta 1.10.2023 alkaen valmistelijoiden aikaisemman 7.9.2023 § 96 esityksen mukaisesti huomioiden tämän kokouksen erilliset liitteet sillä täydennyksellä, että osaviikkoaikaisista kuvantamispalvelua järjestetään jokaisessa Pohjois-Savon hyvinvointialueen seutupalvelupisteessä. Laitteistojen suunnitellut siirrot toteutetaan eikä valmistelijoiden aikaisemman 7.9.2023 § 96 esityksen ulkopuolisia investointeja tehdä.”

Aluehallituksen päätös on tehty kokouksen esityslistan mukana olleiden (oheismateriaali) kahden raportin mukaisena ja edellä olevalla täydennyksellä.

Raportti: Radiologisen palvelurakenteen kehittäminen perusterveydenhuollon yksiköissä ja lähisairaloissa. Varsinaiset esitykset ovat luvussa 4.

Kohdassa 4.2 todetaan seuraavaa:

Keskikokoisten sote-keskusten röntgeneissä siirrytään osaviikkoaikaiseen toimintaan Juankosken, Lapinlahden, Leppävirran, Pielaveden ja Suonenjoen sote-keskuksien yhteydessä toimii osaviikkoaikainen röntgen. Röntgenhoitajat ja radiologit käyvät näissä toimipisteissä Puijon sairaalasta, lähisairaloista tai muista sotekeskuksista:

- 1) Leppävirran sote-keskuksessa a.) röntgenhoitaja käy kahtena päivänä viikossa kuvaamassa natiivikuvaukset: siirtyminen 1.6.2023
- 2) Lapinlahden sote-keskuksessa a.) röntgenhoitaja käy kahtena päivänä viikossa kuvaamassa natiivikuvaukset ja optg:t: siirtyminen 1.9.2023.
- 3) Pielaveden sote-keskuksessa a.) röntgenhoitaja noin käy kahtena päivänä viikossa kuvaamassa natiivikuvaukset ja optg:t: siirtyminen 1.10.2023 b.) radiologi käy 2-3 kertaa kuukaudessa tekemässä ultraäänitutkimuksia: siirtyminen syksyllä 2023.
- 4) Juankosken sote-keskuksessa a.) röntgenhoitaja käy noin kahtena päivänä viikossa kuvaamassa natiivikuvaukset ja optg:t: siirtyminen 1.11.2023.
- 5) Suonenjoen sote-keskuksessa a.) röntgenhoitaja käy noin kolmena päivänä viikossa kuvaamassa natiivikuvaukset ja optg:t: siirtyminen 1.12.2023 b.) radiologi käy 2-3 kertaa kuukaudessa tekemässä ultraäänitutkimuksia: siirtyminen syksyllä 2023.

Raportin kohdassa ”esitys” ei ole todettu, että kun osastoja lakkautetaan, röntgentoiminta loppuu. Sen sijaan yleisten palveluiden lautakunnan kokouksessa 27.4.2023, kun asian ensivaiheen käsittely alkoi, esityslistan johdannossa todetaan seuraavaa: ”Mikäli vuodeosastotoiminta tai perusterveydenhuollon yksikkö yllä mainittujen kuntien alueella lakkaa, kuvantamistoiminnot tullaan järjestämään muissa lähipisteissä tai sairaaloissa”. Johdantotekstin edellä on lueteltu eri kuntia, mutta Pielaveden kuntaa ei ole mainittu.

Kohdassa 4.3 todetaan seuraavaa:

Kuopion kaupungin osalta selvitetään perusterveydenhuollon kuvantamisen siirtämistä kokonaan Kuopion pääterveysasemalta Puijon sairaalan yhteyteen vuosien 2026-2027 aikana, mikäli Harjulan sairaalan toimintoja päätetään siirtää sairaalakampuksen yhteyteen tulevaan uudisrakennukseen.

Raportti: Radiologisten palveluiden järjestäminen hyvinvointialueelle. Kohdassa natiivikuvantaminen todetaan seuraavaa:

Kohta 2) Juankoskella, Lapinlahdella, Leppäviralla, Pielavedellä ja Suonenjoella siirrytään 6/2023-11/2023 välisenä aikana osa-viikkoaikaiseen röntgentoimintaan. Alakohta 1)
Jos Leppävirralla ei jatkossa vuodeosastoa
röntgentoiminta siirretään muihin yksiköihin.

Kohdassa keskeiset muutokset todetaan seuraavaa: Keski suurten sote-keskusten kuvantamisessa siirtyminen osaviikkoaiseen malliin:
Täsmäyttäminen vuosina 2023-2024 ja vuosina 2028-2030 vuodeosastotoiminnan kanssa. Kartassa todetaan, että Pielavedellä on: Natiivi osan viikkoa, Ultraääni osan viikkoa ja OPTG osan viikkoa.

Aluevaltuuston päätös:

Aluevaltuusto päätti kokouksessaan 17.6.2024 §:ssä 47 vastaanottotoiminnan, alueellisen erikoissairaanhoidon ja aikuissosiaalityön sekä osastohoidon ja kotiin vietävien palveluiden uudistuksesta.

Kyseisen aluevaltuuston päätöksen mukaan laajassa sosiaali- ja terveysasemassa näyttö- ja kuvantamispalveluita on osassa yksiköitä palvelutarpeen mukaan. Aluevaltuuston päätöksen mukaan Pielavesi kuuluu laajaan soteasemien ryhmään.

Talousarviossa vuodelle 2025 kohdassa peruspalvelut todetaan seuraavaa: Palvelurakenneuudistukseen liittyvän R1-ohjelman mukaisesti lähdetään vaiheittain muuttamaan soteasemien toimintaa osa-aikaiseksi, tavoitteena turvata maantieteellisesti kattavat palvelut käytettävissä olevien resurssien turvin.

Talousarvion mukaan talouden tasapainon saavuttaminen vuonna 2025 edellyttää R1- ja R2-ohjelmien tavoitteiden mukaisia muutoksia toiminnassa ja henkilöstön resurssoinnissa sekä onnistumista niissä.

Hallintosäännön 42 §:ssä on määräys yleisten palveluiden lautakunnan ja jaoston tehtävistä ja toimivallasta. Sen mukaan lautakunnan erityisenä tehtävänä on vastata palvelujen järjestämisestä ja tuotannon ohjaamisesta.

Oheismateriaalina ovat:

Radiologisen palvelurakenteen kehittäminen perusterveydenhuollon yksiköissä ja lähisairaaloissa.

Radiologisten palveluiden järjestäminen hyvinvointialueelle.

Viranhaltijapäätös 23.12.2024 § 67

Viranhaltijapäätös 23.12.2024 § 68

Toimilinjajohtaja Sami Remeksen laatima raportti: Selvitys natiiviröntgenlaitteiden siirtoihin liittyen.

Puheenjohtajan päätösehdotus

Yleisten palveluiden lautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa:

A. Toimivalta

Yleisten palveluiden lautakunnan käsityksen mukaan yleisten palveluiden toimialajohtajalle ei ole ollut toimivaltaa päättää 23.12.2024 §:ssä 67 ja 68 Kuopion pääterveysaseman natiiviröntgenkuvauslaitteen siirrosta KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin, Kuvantamiskeskus, Kliinisen radiologian yksikkö 141310, § 67 ja Pielaveden natiiviröntgenkuvauslaitteen siirrosta KYS Puijon sairaalan radiologian toimitiloihin, Kuvantamiskeskus, Kliinisen radiologian yksikkö 141310, § 68.

Perusteluinaan yleisten palveluiden lautakunta toteaa seuraavaa:

1. Valtuusto voi siirtää toimivaltaansa hallintosäännöllä alemmille toimielimille ja viranhaltijoille. Hallintosäännön 42 §:n mukaan yleisten palveluiden lautakunnan erityisenä tehtävänä on vastata palvelujen järjestämisestä ja tuotannon ohjaamisesta.
2. Toimialajohtajan päätökseen on merkitty, että päätös on tehty hallintosäännön 52 §:n perusteella. Toimialajohtajan päätöksen toimivallan peruste (pykälämerkintä) on puutteellinen, koska päätöksessä ei ole todettu, minkä kyseisen hallintosäännön kohdan mukaan päätös on tehty.

3. Yleisten palveluiden lautakunnan näkemyksen mukaan kyseessä ei ole myöskään varsinainen laitteen tai koneen hankintapäätös, vaan kunnossa olevien kuvantamislaitteiden siirtäminen KYS:n kuvantamisyksikköön.
4. Toimialajohtajan päätökset vaikuttavat henkilöstöön, potilaisiin sekä hoitajien ja lääkäreiden toimintaedellytyksiin, minkä johdosta päätös ei kuulu toimialajohtajan päätösvaltaan hallintosäännön 42 §:n perustella, koska lautakunnan erityisenä tehtävänä on vastata palvelujen järjestämisestä ja tuotannon ohjaamisesta. Päätösvalta kuuluu lautakunnalle.
5. Säädösten normihierarkian mukaan myöhemmin tehty päätös syrjäyttää aikaisemmin tehdyn päätöksen, jos ne ovat ristiriidassa keskenään. Koska kuvantamisselvityspäätös on tehty vuonna 2023 ja aluevaltuuston päätös vuonna 2024 noudatetaan ylimmän päättävän toimielimen, aluevaltuuston tahtoa. Pielavedellä on kuvantamispalveluita tarpeen mukaan. Vuonna 2023 laaditut raportit tukevat ensisijaisesti sitä näkökulmaa, että Pielavedellä on kyseistä palvelua osaviikkoaikaisen mallin mukaisesti. Raportin kartassa todetaan, että Pielavedellä on: Natiivi osan viikkoa, Ultraääni osan viikkoa ja OPTG osan viikkoa.
6. Pielaveden röntgenkuvauslaitteen siirtämistä KYS:n tiloihin ei voi perustella Pielaveden vuodeosastotoiminnan lakkaamisella, koska palveluverkkopäätöksessä ei ole yksiselitteisesti näin todettu. Aluehallituksen 2.10.2023 päätöksessä ei todeta, että kun vuodeosastoja lakkautetaan, kuvantamistoiminnot järjestetään muissa lähipisteissä tai sairaaloissa. Asiasta on maininta yleisten palveluiden 27.4.2023 §:n 50 asian esittelytekstissä, johdannossa, mutta päätöstä siitä ei ole tehty.
7. Kuvantamisraportin mukaan Kuopion pääterveysaseman kuvantamislaitteen siirtoa Puijon sairaalan yhteyteen selvitetään vuosien 2026-2027 aikana, mikäli Harjulan sairaalan toimintoja päätetään siirtää sairaalakampuksen yhteyteen tulevaan uudisrakennukseen.

B. Kuvantamislaitteiden siirtäminen

Koska aluehallitus on käyttänyt asiassa otto-oikeutta, yleisten palveluiden lautakunta esittää näkemyksensä toimilinjajohtajan raporttiin perustuen, että Kuopion pääterveysaseman natiiviröntgenkuvauslaite voidaan siirtää Puijon sairaalan radiologian tiloihin 10/2025 – 4/2026 välillä ja Pielavedellä on kuvantamispalveluita aluevaltuuston päätöksen mukaisesti palvelutarpeen mukaan.

Perusteluinaan yleisten palveluiden lautakunta toteaa seuraavaa:

1. Kuopion pääterveysaseman kuvantamislaitte voidaan siirtää toimilinjajohtajan raportissa esitetyillä perusteluilla Puijon sairaalaan.
2. Aluevaltuuston palveluverkkopäätöksen mukaan Pielavesi kuuluu laajaan soteasemien ryhmään, jonka mukaan Pielavedellä on kuvantamispalveluita tarpeen mukaan. Myös aikaisemmat kuvantamista koskevat raportit tukevat sitä käsitystä, että Pielavedellä on kuvantamispalveluita. Pielaveden osalta ei ole päätetty, että kun vuodeosastotoiminta lakkaa, kuvantamispalvelut tullaan järjestämään muissa lähipisteissä tai sairaaloissa.